

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 31 marca 2015 r.,
sprawy **D. G.**
skazanego z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i innych.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w G., z dnia 11 września 2014 r., zmieniającego
wyrok Sądu Rejonowego w J.
z dnia 10 marca 2014 r.,

p o s t a n o w i ł

- I. oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;**
- II. obciążyć skazanego D. G. kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w J. wyrokiem z dnia 10 marca 2014 r., w sprawie ... 804/11, uznał D. G. za winnego popełnienia:

- ciągu dwóch przestępstw z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. - i za to skazał go na karę roku pozbawienia wolności;
- przestępstwa z art. 199 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za który wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Nadto Sąd połączył kary jednostkowe i orzekł karę łączną roku pozbawienia wolności oraz orzekł wobec oskarżonego zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi J. Z. i K. Z. przez okres 5 lat. Zasądził również na rzecz

pokrzywdzonych J. Z., K. Z. oraz B. Z. nawiązki w wysokości po 5000 złotych na rzecz każdej z nich.

Apelacje od tego wyroku wniosli – obrońca oskarżonego oraz prokurator, przy czym oskarżyciel publiczny na niekorzyść oskarżonego G. Po ich rozpoznaniu Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 11 września 2014 r., w sprawie sygn. akt ... 384/14, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- podwyższył orzeczoną w punkcie pierwszym wyroku (za przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.) karę pozbawienia wolności do 2 lat;
- z podstawy wymiaru kary łącznej wyeliminował art. 85 k.k. oraz podwyższył orzeczoną oskarżonemu karę łączną do 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności;
- na zasadzie art. 46 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej B. Z. nawiązkę w wysokości 5000 złotych;
- uchylił rozstrzygnięcie zawarte w punkcie czwartym wyroku, a dotyczące zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi.

W pozostałej części Sąd odwoławczy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, obciążając oskarżonego kosztami postępowania sądowego.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego, który zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na jego treść, a mianowicie:

1. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. wobec nierozważenia przez Sąd II instancji wszystkich zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, co w konsekwencji doprowadziło do nienależytego uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem* poprzez nie podanie, dlaczego zarzuty apelacji sąd uznał za zasadne albo niezasadne, w szczególności zarzut obejmujący art. 438 pkt 3 k.p.k.;
2. art. 458 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego i ukształtowanie przekonania Sądu Okręgowego w G. w przedmiocie uznania winy oskarżonego w zarzucanych mu czynach na podstawie nieznanomości całego materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie, błędnej jego analizy, prowadzącej do przyjęcia wobec oskarżonego pełnych czasookresów w zarzucanych mu czynach w stosunku do pokrzywdzonej J. Z., K. Z. oraz

B. Z., a nadto w przypadku B. Z. przy bezpodstawnym przyjęciu odpowiedzialności karnej oskarżonego z art. 199 § 1 k.k.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Rejonowego w J. i przekazanie sprawy temu ostatniemu sądowi do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej w G., wniósł o uznanie kasacji za oczywiście bezzasadną i jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem w trybie określonym w art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie zaznaczyć należy, co też słusznie dostrzega Prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację, że apelacja obrońcy nie kwestionowała winy oskarżonego, który przyznał się do zarzuczanych mu czynów. Przedstawione w zwykłym środку odwoławczym zarzuty naruszenia art. 438 pkt 4 k.p.k., jak również błędu w ustaleniach faktycznych, odnosiły się wyłącznie do kwestii niezastosowania przez Sąd I instancji kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Odnosząc się do zarzutu obrazy art. 457 § 3 k.p.k. oraz art. 433 § 2 k.p.k. wskazać należy, iż jest on nie tyle nietrafny, ale wręcz nieprawdziwy. Lektura uzasadnienia orzeczenia Sądu Okręgowego wskazuje bowiem, że Sąd ten rzetelnie i prawidłowo rozpoznał zarzuty apelacyjne, a swoje stanowisko w tej mierze należycie uzasadnił. Nie dostrzegając potrzeby powtarzania argumentacji Sądu odwoławczego należy jedynie przypomnieć, że zawartość motywacyjnej części orzeczenia sądu odwoławczego jest pochodną wagi i trafności podniesionych zarzutów oraz uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji. W kontekście tych uwarunkowań uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w pełni odpowiada wymaganiom wynikającym z treści art. 457 § 3 k.p.k. Skarżący zarzucając rzekomą obrazę przepisów prawa procesowego, dąży w rzeczywistości do objęcia przez Sąd Najwyższy kontrolą kasacyjną, sprzecznie z art. 523 § 1 k.p.k., rozstrzygnięcia o karze, w aspekcie jej rzekomej rażącej niewspółmierności.

Sąd odwoławczy uznając za zasadną apelację wniesioną przez oskarżyciela publicznego na niekorzyść skazanego w części dotyczącej orzeczenia o karze, podał przyczyny, dla których podjął taką decyzję.

Z treści uzasadnienia wyroku tego sądu jednoznacznie wynika, że nie zostały – w żadnym zakresie – dokonane jakiekolwiek zmiany ustaleń faktycznych ani w części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku w zakresie opisu przypisanego czynu, ani też w jego części motywacyjnej. Powyższe stwierdzenie znajduje pełne oparcie w wynikach kontroli kasacyjnej, poprzedzonych zwłaszcza wszechstronną i wnikliwą analizą uzasadnień orzeczeń sądów obu instancji.

Sąd Rejonowy w J. w uzasadnieniu wyroku, w części dotyczącej wymiaru kary, podniósł, że od zakończenia przestępnego działania oskarżonego upłynął długi okres czasu oraz wziął pod uwagę motywację oskarżonego i fakt przyznania się do winy (str. 9-10 uzasadnienia).

Ustalenia te stanowiły podstawę rozważań dla Sądu Okręgowego w G., który uwzględniając apelację prokuratora, wniesioną na niekorzyść oskarżonego, uchylił m.in. orzeczenie o jednostkowej karze pozbawienia wolności oraz o karze łącznej. Odnosząc się do części motywacyjnej wyroku sądu odwoławczego należy jednoznacznie stwierdzić, że sąd nie poczynił żadnych nowych ustaleń faktycznych, a jedynie dokonał innych ocen z ustalonych przez Sąd Rejonowy faktów i okoliczności dotyczących orzeczenia o karze. Uznając orzeczoną przez Sąd *meriti* karę za rażąco łagodną, dostrzegł potrzebę jej zaostrzenia

Wnioski wyprowadzone z tych ocen stanowiły podstawę do przyjęcia prawidłowego stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynu zgodnie z dyrektywami określonymi w art. 53 § 1 i 2 k.k. Należy dodać, że sąd odwoławczy dokonując korekty wymierzonej oskarżonemu kary uwzględnił również okoliczności odnoszące się do osoby sprawcy i wszechstronnie je rozważył.

Zaostrzenie wymierzonych wobec D.G. kar, wprost sprzeciwiało się możliwości uwzględnienia środka odwoławczego wniesionego przez obrońcę, co też Sąd odwoławczy podkreślił w pisemnych motywach orzeczenia (str. 6-7 uzasadnienia). W odniesieniu do argumentów obrońcy, który wnosił o zastosowanie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary, Sąd *ad quem* wskazał, że zaostrzony wymiar kary łącznej w wymiarze 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności

nie daje możliwości zastosowania dobrodziejstwa, o którym mowa w art. 69 § 1 k.k. (str. 7 uzasadnienia).

Przechodząc natomiast do omówienia zarzutu zaprezentowanego w punkcie 2 kasacji, wskazać należy, że zmierza on wprost do ominięcia zakazu kwestionowania w postępowaniu kasacyjnym ustaleń faktycznych. Powołane przepisy art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. dotyczą postępowania dowodowego i oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji. Rzecz jednak w tym, że w sprawie niniejszej Sąd odwoławczy nie czynił własnych ustaleń faktycznych ani nie przeprowadzał postępowania dowodowego. Kontrolował jedynie prawidłowość ocen sądu *a quo* przez pryzmat zarzutów apelacyjnych, które – co trzeba raz jeszcze podkreślić – nie kwestionowały winy oskarżonego.

Jedynie na marginesie zaznaczyć należy, że oskarżony – przyznając się do winy w toku postępowania przed sądem I instancji – nie kwestionował ustaleń faktycznych poczynionych w oparciu o zeznania pokrzywdzonych oraz świadków E. G. i J. A.

W zakresie podniesionego w kasacji zarzutu dowolnej oceny materiału dowodowego i błędnej jego analizy, prowadzącej do bezpodstawnego przyjęcia odpowiedzialności karnej oskarżonego z art. 199 § 1 k.k., w sytuacji, gdy pokrzywdzona nie była zmuszana przez niego do poddawania się innym czynnościom seksualnym, wskazać trzeba, że skarżący, zdaje się, błędnie pojmując istotę tego przestępstwa. Przepis art. 199 k.k. penalizuje doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego lub poddania się innej czynności seksualnej, albo do wykonania takiej czynności, przez nadużycie stosunku zależności lub wykorzystania krytycznego położenia pokrzywdzonej osoby. Pokrzywdzona B. Z. jest osobą z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, z którego wynika, że ma obniżoną zdolność do wykonywania pracy (k. 75, t. I). W okresie objętym zarzutem, pokrzywdzona mieszkała wraz z matką, młodszą siostrą i oskarżonym, który jako jedyny pracował i utrzymywał domowników. Z zeznań pokrzywdzonej jednoznacznie wynikało, że obawiała się, iż przedmiotowa sprawa może wpłynąć na jej dalszą bytność w mieszkaniu i zachowanie się oskarżonego oraz pozostałych domowników (k. 66-67, 156-157, t. I, k. 240-241, t. II).

Oceniając zachowanie pokrzywdzonej, Sąd Rejonowy miał na względzie opisane okoliczności, co też szczegółowo przedstawił w pisemnych motywach orzeczenia (str. 8-9 uzasadnienia). Nie ulega zatem wątpliwości, że oskarżony nadużywając stosunku zależności wobec swojej niepełnosprawnej pasierbicy wielokrotnie dotykał ją po kroczu i piersiach, doprowadzając w ten sposób do poddania się innym czynnościom seksualnym. Wielokrotnie czynił to także wówczas, gdy pokrzywdzona była małoletnią. Brak jest zatem podstaw do kwestionowania przyjętej przez Sąd I instancji kwalifikacji prawnej tego zachowania.

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności Sąd Najwyższy oddalił kasację w trybie art. 535 § 3 k.p.k. jako oczywiście bezzasadną.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., obciążając nimi skazanego.